

Vergaderjaar 1989-1990 Nr. 45*

19 785

Regels met betrekking tot het consumentenkrediet (Wet op het consumentenkrediet)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 14 november 1989

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken hebben zich beraden op het voorstel van Wet op het consumentenkrediet.

De leden van de fracties van **C.D.A.**, **P.v.d.A.**, **V.V.D.** en **D66** hadden bovendien met belangstelling kennis genomen van een brief van de Nederlandse Vereniging van Banken en de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland van 12 oktober 1989. Zij hadden daaruit een aantal vragen afgeleid die zij de minister wilden stellen.

Wanneer de tweede coördinatierichtlijn bankwezen toepassing vindt, zullen volgens genoemde brief buitenlandse d.w.z. in een van de lidstaten der EG gevestigde kredietinstellingen en hun dochterondernemingen geen vergunning op grond van de Wet consumentenkrediet behoeven. Indien de minister dit kan bevestigen, hoorden deze leden gaarne welke de consequenties daarvan zijn onder meer ten aanzien van de mogelijkheid van handhaving van de wet via verbodsbepaling en strafsancties alsmede de mogelijkheid van de toepassing van zelfregulering.

Kan de minister de mening van de briefschrijvers onderschrijven dat de Nederlandse rechter gebonden is aan het door partijen gekozen recht, indien buitenlandse kredietgevers waaronder begrepen kredietinstellingen hun eigen recht of wellicht zelfs dat van andere landen op de overeenkomst met de kredietnemer van toepassing hebben verklaard, zo er geen verband is tussen het krediet en een door de kredietnemer aangeschaft goed of dienst? Zo de minister deze stellingname niet kan delen, waarom niet?

Kan de minister instemmen met de constatering van de briefschrijvers dat de bevoegdheid van de Nederlandse rechter door de redactie van artikel 46 van het wetsvoorstel wordt beperkt tot die gevallen waarin de krediettransactie buiten Nederland tot stand is gekomen?

De leden van de fracties van **P.v.d.A.** en **C.D.A.** wilden op dit artikel in nadere vragen terugkomen.

¹ Samenstelling:

Coenemans (CDA), Van Leeuwen (CDA), Van Velzen (CDA), Klein Bennink (PvdA), Pit (PvdA), Schinck (PvdA), (voorzitter), Verbeek (VVD), Braakman (VVD), Hoefnagels (D66), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Vogt (PSP), Schuurman (RPF), Mw. Bolding (CPN), Van der Jagt (GPV).

* Het vorige stuk is verschenen onder nr. 276 van vergaderjaar 1988-1989.

De leden van de fracties van **C.D.A., P.v.d.A., V.V.D.** en **D66** memoreerden met briefschrijvers dat volgens de brief van de minister van Financiën aan de Tweede Kamer van 20 juni 1989 (19 785, nr. 21) de wijze waarop de naleving van de Wet consumentenkrediet moet worden verzekerd bij kredietinstelling in hun dochterondernemingen onder de eerder genoemde Richtlijn eerst aan de orde komt nadat deze is vastgesteld. In verband met het bepaalde in artikel 21 vijfde lid van die Richtlijn vroegen de briefschrijvers op welke wijze het mogelijk is instellingen te beletten nieuwe transacties aan te gaan – in het bijzonder bij het grensoverschrijdend verkeer – in het geval er sprake is van een handelen in strijd met wettelijke bepalingen die om redenen van algemeen belang zijn vastgesteld, als omschreven in laatstgenoemd artikel. De leden van de commissie hoorden graag de reactie van de minister hierop.

Het viel deze leden op dat wanneer meer dan drievierde deel van de krediet som is afgelost, het ingevolge artikel 41 tweede lid van het wetsvoorstel – bij bijvoorbeeld niet nakoming van de verplichting – niet mogelijk is van de kredietnemer afgifte van de zaak te vorderen waarvan de eigendom tot zekerheid is overgedragen. Naar het oordeel van deze leden is dit een niet onbelangrijke afwijking van een zakelijk zekerheidsrecht. De bezwaren die door gezamenlijke kredietgevers naar voren zijn gebracht worden in principe door de leden gedeeld. Kennelijk acht de minister het noodzakelijk de eerderbedoelde beperking van de rechten van de kredietgever op, naar moet worden aangenomen economische gronden in het wetsvoorstel op te nemen, terwijl een dergelijke beperking buiten deze wet door de wetgever niet wordt toegepast. Kan de minister uiteenzetten op welke gronden hij tot deze beperking is gekomen? De leden van de fractie van de **V.V.D.** verbonden daaraan nog de vraag of in een dergelijke situatie de kredietgever, de gewone, hem door het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toegekende mogelijkheden ten aanzien van zijn restantvordering te ageren en conservatoir beslag te leggen behoudt. Zo dat niet het geval is, welke grond is er dan voor een dergelijke bescherming van wanbetaling? Zo dat wel het geval is, kan de kredietgever dat beslag leggen op de hiervoor bedoelde zaak? De overige leden van de commissie wachtten het antwoord op deze vraag met grote belangstelling af.

De leden van de fracties van **P.v.d.A., C.D.A., V.V.D.** en **D66** vestigden er de aandacht op dat de bedrijfstak grote moeite heeft met het voorstel de vergunninghouder het inschakelen van een externe accountant op te leggen voor het van overheidswege in te stellen onderzoek op de naleving van de wet zoal geregeld in artikel 25 eerste lid.

De briefschrijvers menen dat dit onderzoek door de interne accountantsdienst van de vergunninghouder kan worden verricht. Zou, zo vroegen deze leden zich af, het mogelijk zijn dat het in de wet voorgescreven accountantsonderzoek door de interne accountantsdienst wordt verricht, mits dit met de nodige waarborgen is omkleed? Op welke wijze meent de minister te kunnen bereiken dat de krachtens artikel 25 te verstrekken gegevens zo min mogelijk kosten voor de kredietgever te weeg brengen? Deze leden vernamen gaarne met welk doel in artikel 70 aanhef en onder b verwezen wordt naar artikel 25 tweede lid.

Gelet op de bezwaren die vanuit de bedrijfstak zijn geuit tegen de in artikel 24 eerste lid aanhef en onder b geregelde gegevensverstrekking, zover deze verstrekking betrekking zou moeten hebben op de krediettransacties die vóór de inwerkingtreding van deze wet tot stand zijn gekomen, vernamen deze leden gaarne of de minister bereid is aan dit

bezwaar tegemoet te komen door eerderbedoeld voorschrift te laten gelden voor die krediettransacties welke na de in werkingtreding van de wet tot stand komen.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** hadden met instemming kennis genomen van de mededeling op bladzijde 20 van de Memorie van Toelichting dat een efficiënt toezicht en beleid onmogelijk is als verscheidene ministeries deze taak moeten vervullen. Daarom is de primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze wet van WVC overgebracht naar Economische Zaken.

Betekent het gebruik van het woord primair dat er toch nog een gedeelde verantwoordelijkheid blijft bestaan? Als het inderdaad het geval is, stelden deze leden een beschouwing op prijs waarin aangegeven wordt waarom de verantwoordelijkheid niet in zijn geheel bij het ministerie van Economische Zaken is gelegd. Welke is de taakverdeling nu en welke zaken vragen toch weer onderlinge afstemming?

De leden van de fracties van **C.D.A.** en **P.v.d.A.** hadden reeds aangekondigd dat ze over artikel 46 van het onderhavig wetsvoorstel nadere vragen wilden stellen.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** wilden gaarne vernemen of de minister van oordeel is dat de belangen van de kredietnemer overeenkomstig dit wetsvoorstel zijn beschermd in het geval dat er een krediettransactie in Nederland – al dan niet via een gevolmachtigd bemiddelaar – met een in het buitenland gevestigde kredietgever wordt gesloten. Zou de minister zijn antwoord ook willen toelichten?

Hoe beoordeelt de minister de in de vorige vraag bedoelde situatie indien in de desbetreffende overeenkomst een beding is opgenomen waarin een andere dan een Nederlandse rechter wordt aangewezen als zijnde bevoegd over geschillen tussen partijen te oordelen en/of er een ander dan Nederlands recht van toepassing wordt verklaard?

Indien er op dit gebied enige onduidelijkheid mocht bestaan is het dan wellicht raadzaam ter bescherming van de positie van de kredietnemer wettelijk vast te leggen dat er terzake van krediettransacties die een internationaal karakter dragen en waarbij een in Nederland woonachtig kredietnemer betrokken is, uitsluitend een Nederlandse rechter bevoegd is en een Nederlands recht van toepassing?

Welke betekenis kan afdeling 6.5.2a nieuw B.W. (Algemene voorwaarden) voor de in de vorige vraag geschetste situatie hebben gelet op de in die afdeling voorkomende artikelen 3 aanhef sub n en 13 vierde lid?

Op welke onderdelen kan, in verband met de in de Nota naar aanleiding van het Eindverslag gestelde omtrent door het Hof van Justitie gehanteerde begrip «algemeen belang», de regelgeving in de Wet op het consumentenkrediet geacht worden het consumentenbelang te dienen?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** stelden dat ook in het geval de Wet op het consumentenkrediet wel zou gelden voor buitenlandse organisaties in Nederland, geen garantie bestaat dat in Nederland gelijke concurrentieverhoudingen ontstaan. Immers de wet zal geen toepassing vinden op kredietverlening door WCK-vergunninghouders in het buitenland. Ook artikel 46 biedt geen sluitende regeling als een Nederlandse organisatie zich enkele kilometers over de grens vestigt en de Nederlandse klanten daar een krediet aanvragen. Hoe moeten de laatste woorden van artikel 46 – wie het krediet in Nederland heeft aangevraagd – worden uitgelegd? Slaat deze bepaling op de plaats waar de kredietnemer zich bevindt en moet hij of zij over de grens reizen om onder artikel 46 uit te komen? Of slaat die bepaling op de plaats waar de overeenkomst wordt gesloten en vooral ook in Nederland per post, telefonisch of anderszins bij een buiten Nederland gevestigde instelling

aangevraagde kredieten onder het regime van de Wet op het consumentenkrediet?

In het geval de kredietnemer zelf naar het buitenland moet reizen, ontstaat er waarschijnlijk pas een probleem als de regimes met betrekking tot het consumentenkrediet in Duitsland en België lichter zijn dan ons land. Kan de staatssecretaris meedelen of er grote verschillen met de burens zijn en of er over deze kwestie overleg is geweest in Benelux-verband?

De leden van de fractie van het **C.D.A.** vroegen in verband met de niet-onbelangrijke positie van kredietbemiddelaars bij de totstandkoming van krediettransacties of het wenselijk is als eis te stellen dat een kredietbemiddelaar slechts bemiddeling mag verlenen bij het afsluiten van een krediettransactie indien de kredietgever over een vergunning als bedoeld in artikel 9 van het wetsvoorstel beschikt. De voornoemde leden verwezen hiervoor naar artikel 82 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf.

De leden ook hierboven aan het woord vernamen gaarne of er wettelijke middelen aanwezig zijn om zo nodig corrigerend op te treden indien in strijd met de in artikel 13 aanhef en onder b van het wetsvoorstel omschreven norm wordt gehandeld, terwijl dit geheel of in belangrijke mate kan worden toegeschreven aan de bemiddeling bij krediettransacties zonder dat sprake is van een inbreuk op een specifiek voor de kredietbemiddelaar geldend verbod zoals dit voorkomt in artikel 26 eerste en tweede lid alsmede artikel 27.

Zou de minister deze leden willen inlichten over de gegevens die op grond van artikel 25 door een in dit artikel genoemd accountant moeten worden verstrekt?

Zou de minister voorts kunnen meedelen in welk stadium uitvoering zal worden gegeven aan het stellen van regels als genoemd in artikel 27 tweede lid van het wetsvoorstel terzake van de hoogte van de aan kredietbemiddelaars uit te betalen provisie?

De leden hier aan het woord memoreerden dat artikel 43 eerste lid van het wetsvoorstel spreekt van het geheel «teniet gaan» van het goed dat de kredietgever respectievelijk de leverancier tot op zekerheid in eigendom heeft. Is het zo dat de in voornoemd artikel bedoelde verzekeringspenningen aan de kredietgever respectievelijk leverancier kunnen worden uitgekeerd in alle gevallen van «totaal verlies» als genoemd in artikel 7.17.2.21 eerste lid van het ontwerp Nieuw B.W.?

Deze leden vroegen vervolgens naar het bestaansrecht van artikel 40 eerste lid van het wetsvoorstel. Daarvoor is het argument van overkreditering aangevoerd. Daar het artikel de vrijheid van de consumenten in niet onaanzienlijke mate beperkt kregen deze leden graag antwoord op de hieronder te stellen vragen. Is kredietgever op grond van de in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen norm van «goed kredietgever» niet reeds gehouden met de (kandidaat)kredietnemer slechts krediettransacties aan te gaan voorzover dit verantwoord is, gelet op het feit dat voor de toetsing van deze vorm de regels van de erecode van de Vereniging van Financierings-ondernemingen in Nederland (V.F.N.) richtinggevend zijn terwijl in deze code grenzen zijn aangegeven waarbinnen kredietverlening verantwoord wordt beschouwd? In de Memorie van Toelichting heeft de minister zich daarover toch in gelijke zin uitgelaten?

Indien de minister vorenstaande bevestigend beantwoordt, wordt dan door de toepassing van de eerdergenoemde norm het gevaar van overkreditering niet reeds tot aanvaardbare proporties teruggedrongen mede dankzij de overige bepalingen in het wetsvoorstel die tot doel hebben overkreditering te voorkomen?

Is het dan niet mogelijk, indien er van wordt uitgegaan dat bij een verantwoorde kredietverlening overkreditering zich niet behoort voor te

kunnen doen, artikel 40 te laten vervallen temeer daar het wetsvoorstel zoals hiervoor reeds opgemerkt, al een aantal andere instrumenten kent om het gestelde doel te bereiken?

De leden van de fractie van de **V.V.D.** vroegen tenslotte naar een geactualiseerd tijdschema met betrekking tot de (vermoedelijke) invoeringsdatum van de wet en tot een aantal daarmee direct of indirect samenhangende ontwikkelingen of onderzoeken zoals het voorleggen van de concept-uitvoeringsmaatregelen aan de Adviescommissie, de invoering van zelfregulering door hypotheeknemers, de vorderingen ten aanzien van de toegezegde zelfregulering door de N.V.V.K., werkoverleg met De Nederlandsche Bank en Financiën over toezicht op instituten die onder de W.T.K. vallen, het inwinnen van adviezen bij C.C.A. en Commissie W.C.G.K., alsmede oordeelsvorming daaromtrent met betrekking tot pandkrediet.

De voorzitter van de vaste commissie,
Schinck

De griffier van de commissie,
Van der Putten